

PRIOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom uporabe podataka obvezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR I

SARAJEVO, 26. 4. 2013.

BROJ/ NUMBER 1

STATISTIKA OKOLIŠA

Environment Statistics

Klimatske promjene

Climate change

Temperatura zraka i atmosferske padavine

Statistički ured Europske unije (Eurostat) je u veljači 2010. godine osnovao Direktorat za klimatske promjene. Slijedeći potrebu praćenja i izvješćivanja o klimatskim promjenama, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine je u suradnji s Federalnim hidrometeorološkim zavodom FBiH i Republičkim hidrometeorološkim zavodom RS osigurala podatke o temperaturama zraka i atmosferskim padavinama za razdoblje 2000- 2012.

Redovito mjerenje temperatura potvrđuje 100 godišnji svjetski linearni trend porasta prosječne godišnje temperature, od 0,74°C [0,56°C do 0,92°C]. U Bosni i Hercegovini taj porast iznosi 0,0644 °C za promatrano razdoblje 2000 – 2012.

Postoji blago povećanje prosječnih količina padavina u Bosni i Hercegovini, koje iznosi 0,0024 l/m² i variraju kroz promatrano razdoblje 2000-2012. Atmosferske padavine također variraju i geografski od 800 l/m² na sjeveru duž rijeke Save, do 2.000 l/m² u središnjem i jugoistočnom planinskom području Bosne i Hercegovine.

Air Temperature and Precipitation

Eurostat, Statistical department of European Union has established a Directorate for Climate Change in February 2010. Following the need for monitoring and reporting on climate change, the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina in cooperation with the Federal Hydrometeorological Institute of FBiH and RS Hydrometeorological Institute provided data on air temperature and precipitation for the period from 2000 – 2012.

Regular measurement of temperature confirms 100 annual world linear trend of increasing average annual temperature of 0,74 °C Š0,56 ° C to 0,92 °CC. In Bosnia and Herzegovina, the increase amounts to 0,0644 °C for the observed period from 2000 – 2012.

There is a slight increase in average rainfall in Bosnia and Herzegovina, which is 0,0024 l/m² and vary throughout the reference period 2000-2012. Atmospheric precipitation also vary geographically from 800 l/m² the north along the Sava River, to 2.000 l/m² in central and southeastern mountainous region of Bosnia and Herzegovina.

Tablica 1. Prosječne mjesečne temperature na godinu za razdoblje 2000-2012, °C

Table 1. Monthly average temperature per year for period 2000-2012, °C

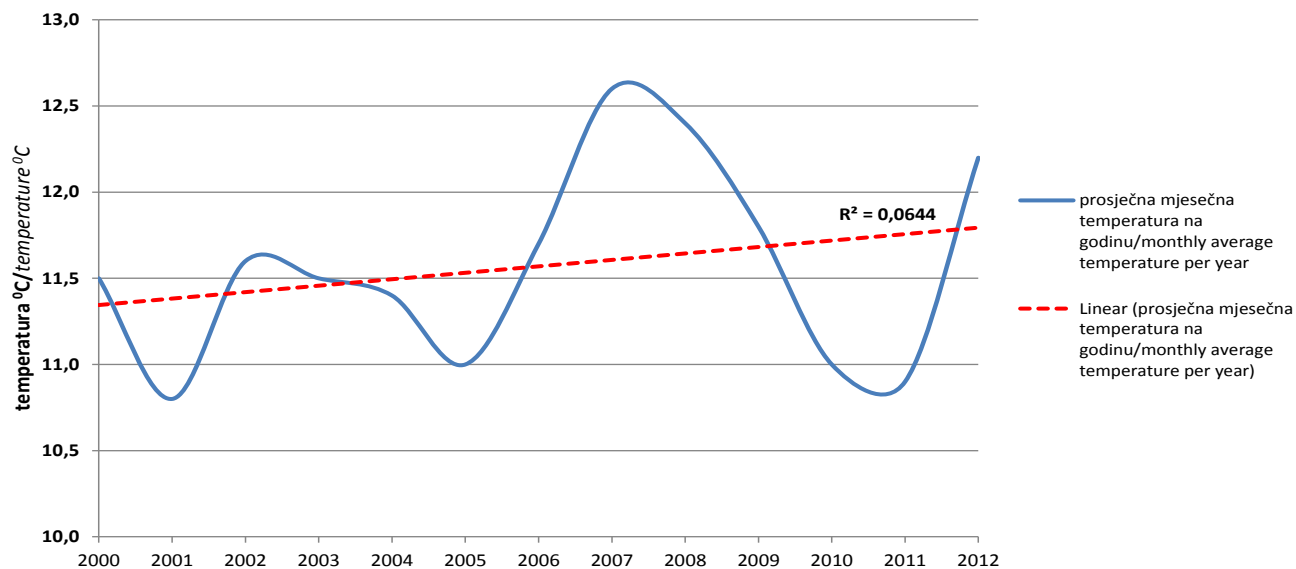
Godina	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	Year
I	-2,0	4,0	-0,2	1,7	1,0	1,5	0,6	6,0	3,5	1,2	1,5	1,5	0,9	I
II	3,0	3,8	6,3	-0,8	3,5	-0,4	3,0	7,3	5,1	2,9	2,6	1,6	-3,0	II
III	5,7	10,3	8,8	6,2	6,6	5,1	6,4	9,2	7,6	6,7	6,6	6,1	8,7	III
IV	12,5	9,3	10,1	10,1	11,9	11,4	12,3	13,3	11,7	12,9	11,1	11,4	11,4	IV
V	16,0	15,8	16,0	18,0	13,6	16,2	15,8	17,3	16,5	17,3	14,6	14,5	15,2	V
VI	19,3	16,6	19,5	21,8	18,8	18,6	18,9	21,0	20,2	18,3	18,4	18,8	22,4	VI
VII	19,8	20,2	20,7	21,6	21,0	20,9	21,7	22,7	21,3	21,3	20,9	20,4	24,4	VII
VIII	21,6	21,2	19,3	23,1	20,2	19,1	19,3	22,0	21,3	21,0	20,5	21,0	23,7	VIII
IX	15,3	13,7	14,3	15,3	16,2	16,9	17,1	14,6	15,3	17,4	15,1	18,6	18,4	IX
X	12,4	12,9	11,4	10,5	14,2	12,0	13,5	10,9	13,0	10,6	9,5	10,0	12,7	X
XI	9,9	4,0	9,8	8,5	6,2	6,8	7,5	5,2	8,2	8,1	9,3	4,0	9,9	XI
XII	4,0	-1,6	3,4	2,5	4,1	3,2	4,5	1,9	5,1	4,4	2,1	3,5	1,6	XII
Prosječna mjesečne temperature na godinu	11,5	10,8	11,6	11,5	11,4	11,0	11,7	12,6	12,4	11,8	11,0	10,9	12,2	Average monthly temperature per year

Izvor: Federalni hidrometeorološki zavod F BiH i Republički hidrometeorološki zavod RS

Source: Federal Hydrometeorological Institute of FBiH and RS Hydrometeorological Institute

Grafikon 1. Prosječna mjesečne temperature na godinu za razdoblje 2000-2012, °C

Graph 1. Monthly average temperature per year for period 2000-2012, °C

Izvor: Tablica 1.

Source: Table 1

Tablica 2. Suma prosječnih mjesečnih padavina na godinu za razdoblje 2000-2012, litar/m²

Table 2. Sum of monthly average precipitation per year for period 2000-2012, liter/m²

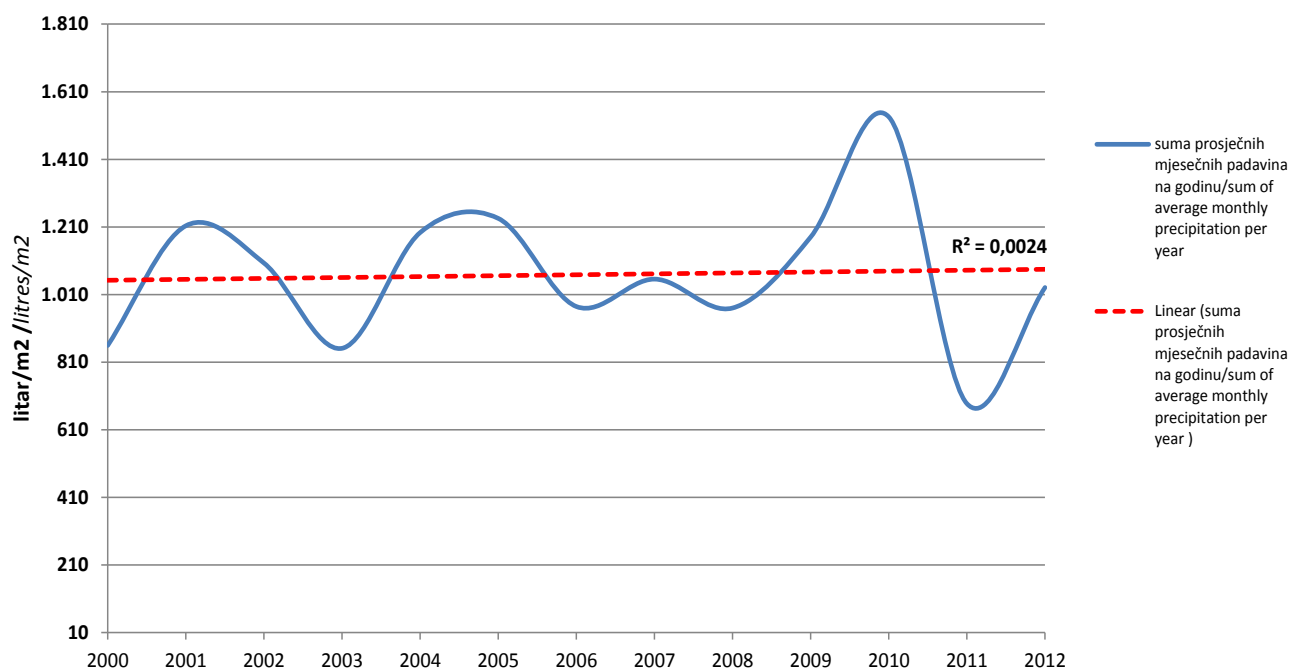
Godina	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	Year
I	43,9	149,3	43,3	145,6	106,6	51,7	59,1	90,2	54,2	139,9	170,3	45,2	65,9	I
II	51,4	59,7	62,5	51,2	100,4	145,3	76,9	88,5	26,3	74,7	148,9	42,6	120,4	II
III	69,3	92,7	36,3	13,1	86,4	91,0	130,7	96,9	130,4	95,0	103,4	50,6	8,7	III
IV	63,7	119,3	129,2	40,9	128,9	82,0	107,2	11,0	86,3	53,6	90,9	39,4	144,6	IV
V	63,2	70,1	120,9	54,0	102,0	78,6	69,8	115,8	57,7	64,4	128,9	93,8	135,3	V
VI	31,0	145,1	45,5	69,0	95,2	92,4	93,2	65,2	84,3	155,9	188,4	55,3	34,3	VI
VII	64,7	58,6	73,0	50,4	84,2	121,7	56,4	42,4	81,3	63,8	49,5	102,4	45,7	VII
VIII	19,2	33,2	125,4	18,2	68,0	138,7	158,3	49,8	22,3	59,0	59,7	14,0	8,7	VIII
IX	73,1	224,3	166,9	82,4	64,5	105,7	56,1	143,4	100,1	41,2	138,4	37,3	99,8	IX
X	110,2	29,5	132,0	179,6	77,4	65,6	31,9	131,7	73,0	149,4	106,0	73,9	129,6	X
XI	147,2	170,0	82,0	84,5	144,3	83,2	56,9	141,5	125,1	108,0	200,5	26,0	78,0	XI
XII	122,7	61,6	86,2	62,1	135,7	179,6	78,2	79,4	129,3	175,4	150,6	107,0	159,9	XII
<i>Suma prosječnih mjesečnih padavina na godinu</i>	<i>859,6</i>	<i>1213,6</i>	<i>1103,2</i>	<i>851,1</i>	<i>1193,6</i>	<i>1235,3</i>	<i>974,6</i>	<i>1055,8</i>	<i>970,3</i>	<i>1180,4</i>	<i>1535,5</i>	<i>687,4</i>	<i>1030,9</i>	<i>Sum of average monthly precipitation per year</i>

Izvor: Federalni hidrometeorološki zavod F BiH i Republički hidrometeorološki zavod RS

Source: Federal Hydrometeorological Institute of FBiH and RS Hydrometeorological Institute

Grafikon 2. Suma prosječnih mjesečnih padavina na godinu za razdoblje 2000-2012, litar/m²

Graph 2. Sum of monthly average precipitation per year for period 2000-2012, liter/m²

Izvor: Tablica 2.

Source: Table 2

Metodološka objašnjenja

Podaci prezentirani u ovom priopćenju dobijeni su od Federalnog hidrometeorološkog zavoda FBiH i Republičkog hidrometeorološkog zavoda RS

Način ocjenjivanja srednjih mjesečnih temperatura i ukupnih mjesečnih količina padavina vrši se na temelju odstupanja od kontinuiranog niza u razdoblju 1961-1990. godine, a upotrebljavajući Conrad-Chanpanov metod.

Na sjednici Komisije za klimatologiju pri Svjetskoj Meteorološkoj Organizaciji (WMO) koja je održana u studenom 2001. godine određeno je da se razdoblje 1961-1990. koristi kao normalni niz za uporedbu, sve dok se ne završi slijedeći niz 1991-2020. godina tj. do 2021. godine.

Notes on methodology

The data presented in this report is obtained from the Federal Hydrometeorological Institute of FBiH and Republic Hydrometeorological Institute RS.

Method of assessing the mean monthly temperature and total monthly precipitation is performed on the basis of deviations from the continuous series during 1961-1990 and using the Conrad-Chanpan method.

At the session of the Commission for Climatology of World Meteorological Organization (WMO), this was held in November 2001 was determined that the period of 1961-1990 used as a normal string comparison, until you finish the next series 1991-2020, ie until 2021.

Izdaje i tiska: Agencija za statistiku BiH, Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by Agency for Statistics of BiH, Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon / Phone: +387 33 22 06 26

Fax / Phone: +387 33 22 06 22

E-mail / E-mail: bhas@bhas.ba

Priopćenje sastavio / Prepared by: Mirza Agić, Tamara Šupić

Odgovora: Zdenko Milinović, ravnatelj

Authorized: Zdenko Milinović, director

Tiraž / Circulation: 30

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internetu

First Release data are also published on the internet.

Internet stranica / Web site: www.bhas.ba
